

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1918/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.246/2025/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozók saját és törvényes képviselőként gyermekeik nevében alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.246/2025/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Pécsi Törvényszék 6.K.701.082/2024/28. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita az alábbiak szerint foglalható össze. A népegészségügyi hatáskörben eljáró hatóság előtt 2015-től kezdődően a kiskorú gyermekek kötelező védőoltásának elmaradása miatt több hatósági eljárás indult az indítványozó szülőkkel szemben. A Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatala (a továbbiakban: hatóság) – gyámhatóságként eljárva – 2024. szeptember 27-én BA-04/GYAM/2111-31/2024. számú határozatával a III. és IV. rendű indítványozó védelembe vételét rendelte el, mivel szüleik – az I. és II. rendű indítványozók – a kötelező védőoltás beadását nem engedték. A határozat az I. és II. rendű indítványozó számára meghatározott magatartási szabályok között előírta annak biztosítását, hogy gyermekeik az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat időben megkapják mindaddig, amíg a népegészségügyi osztály ezek beadása alóli mentesítő határozatot nem hoz. Előírta továbbá, hogy gyermekeik részére biztosítsák a kötelező egészségügyi szolgáltatások igénybevételét.
- [3] Az indítványozók a határozat ellen előterjesztett keresetükben egyrészt arra hivatkoztak, hogy az alperes hatóság nem rendelkezett hatáskörrel a védőoltások

elrendelésére, másrészt sérelmezték, hogy folyamatban lévő mentesítési eljárás ellenére írta elő a fenti kötelezettségeket.

- [4] 1.2. A Pécsi Törvényszék 2025. február 5. napján kelt, 6.K.701.082/2024/28. számú jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Ítéletében kifejtette, hogy a kötelező védőoltás egészségügyi alapellátás, megtagadása pedig a vonatkozó jogszabályok alapján kimeríti a gyámhatósági értelemben vett veszélyeztetettséget. Rámutatott, hogy a gyámhatóság hatáskörébe tartozik a védelembe vétel keretében intézkedéseket foganatosítani, illetve a szülők számára a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében kötelezettségeket, magatartási szabályokat előírni. Kifejtette, hogy a gyámhatóság által előírt kötelezettség és az azt megalapozó hatáskör nem egyezik az indítványozók által felhívott, kötelező védőoltások elrendelésével kapcsolatos népegészségügyi hatáskörrel, valamint, hogy a gyámhatóság nem egy konkrét védőoltás elmaradása esetére írta elő a vitatott magatartási szabályokat, hanem bármely kötelező védőoltás elmaradása esetére általános jelleggel. A bíróság nem osztotta az indítványozók azon álláspontját sem, miszerint a mentesítési eljárásra figyelemmel kellett volna lennie a hatóságnak.
- [5] 1.3. Az indítványozó a Pécsi Törvényszék döntésével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. A Kúria a 2025. május 13-án kelt, Kfv.IV.37.246/2025/3 számú végzésével a kérelem befogadását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (2) bekezdésére alapozva megtagadta.
- [6] 1.4. Az indítványozók a Kúria végzésével szemben terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt, amelyben az Abtv. 27. § alapján a Pécsi Törvényszék 6.K.701.082/2024/28. számú ítélete mellett a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatala BA-04/GYAM/2111-31/2024. számú határozatának megsemmisítését is kérték. Az indítványozók kifejtették, hogy álláspontjuk szerint a panasszal érintett bírósági és hatósági döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit. Hivatkoztak továbbá az Alaptörvény I. cikk (1)-(3) bekezdéseire, a II. cikkére, a III. cikk (2) bekezdésére, a VII. cikk (1) bekezdésére, a X. cikk (2) és (3) bekezdéseire, a XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseire, valamint a XX. cikk (1) bekezdésére is.
- [7] Az indítvány szerint azok a hatósági és bírósági döntések, amelyek olyan egészségügyi beavatkozásra kötelezik a gyermeket, aminek halálos végkimenetele is lehet (álláspontjuk szerint ilyen az oltási kötelezettség), figyelmen kívül hagyják az élethez való jogot, valamint azon előírást, miszerint a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz.

- [8] Az indítványozók meglátása szerint sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk amiatt, hogy az ügyben a gyámügyi osztály rendelte el a kötelező védőoltásokat, annak ellenére, hogy erre a járási hivatal népegészségügyi osztálya rendelkezne hatáskörrel. A hatásköri szabályok megsértésének következtében pedig a közigazgatás kiszámíthatatlanná és önkényessé válhat, így sértve a jogbiztonság követelményét is.
- [9] Az indítványozók álláspontja szerint a bíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) rendelkezéseit helytelenül értelmezve jutott arra, hogy a hatóságnak nem kellett figyelemmel lennie a mentesítési eljárásra, valamint, hogy a hatóságnak a meghozott döntésre volt hatásköre. Ezen felül álláspontjuk szerint a Kp. eljárási szabályait is kirívóan megsértette a bíróság azzal, hogy nem semmisítette meg a hatóság döntését, holott az azt megalapozó tényállással részben nem értett egyet, valamint azzal, hogy figyelmen kívül hagyott a hatóság által elkövetett, az ügy lényegére kiható jogszabálysértéseket. Ezen felül álláspontjuk szerint a bíróság a kérelemhez kötöttség elvét is megsértette. Mindezek következtében pedig sérült az indítványozók tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint jogorvoslathoz való joga.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria végzését az I. rendű indítványozó 2025. június 27-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2025. július 4-én, határidőben nyújtották be az elsőfokú bírósághoz az indítványozók.
- [12] 2.2. Az indítványozók a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetőek, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszukat.
- [13] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni.
- [14] Az Alkotmánybíróság korábban már állást foglalt a tekintetben, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így a Kúria döntése megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésben foglaltaknak, ezért alkotmányjogi panasszal támadható (lásd például: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11], 3206/2025. (VI. 23.) AB végzés, Indokolás [20], 3260/2025. (VII. 30.) AB végzés, Indokolás [20]).

- [15] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Pécsi Törvényszék döntését is támadják. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg {erre nézve lásd például: 3095/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [34]–[35]}. A Kúriának a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján hozott, felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül {erre nézve lásd például: 3297/2025. (IX. 30.) AB végzés, Indokolás [18], 3315/2025. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [20]}. Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül a jogerős törvényszéki döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható jelen eljárásban.
- [16] 2.3. Az Alaptörvény II. cikke, III. cikk (2) bekezdése, VII. cikk (1) bekezdése, X. cikk (2) és (3) bekezdései, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései, XX. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetők, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [17] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz ugyanakkor csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 17/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [20]}. Az indítványozók az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét alkotmányjogi panaszukban nem a visszaható hatály tilalmával, illetőleg a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben állították, ezért az ebben az elemében nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjából fakadó követelménynek.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint továbbá az Alaptörvény I. cikke sem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]}, ekként az alkotmányjogi panasz ezen elemében sem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [19] Az Alkotmánybíróság rögzíti továbbá, hogy gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre a közigazgatási aktusok közvetlen vizsgálatára, ha azokkal szemben biztosított a bírósági jogorvoslat lehetősége {3090/2015. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [22]}. Nincs akadálya ugyanakkor annak, hogy az Alkotmánybíróság egy bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme miatt, ha a bíróság helybenhagy egy jogszabálysértő közigazgatási határozatot, ezzel mintegy „elfogadva” az alaptörvény-ellenességet {3071/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ebből ugyanakkor az is következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét csak áttételesen, az alkotmányjogi panasszal támadott bírói

döntésen keresztül állapíthatja meg. Figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára, mely alapvetően a bíróságok alaptörvény-sértését állítja, valamint figyelemmel a támadott bírói döntések megállapításaira, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító panaszszöveget az Alkotmánybíróság tartalma szerint bírálta el és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése keretei között értékelte.

- [20] 2.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [21] Az indítvány Alaptörvény II. cikke, III. cikk (2) bekezdése, VII. cikk (1) bekezdése, X. cikk (2) és (3) bekezdései, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozók alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtették ki, hogy meglátásuk szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjogok vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozók bemutassák a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott döntés által okozott alapjogi sérelmet.
- [22] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmasak érdemi elbírálásra {lásd például: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [23] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [24] 2.5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [25] Az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állítja, mert az indítványozók meglátása szerint az ügyben eljáró hatóság az Eütv. rendelkezései alapján nem rendelkezett hatáskörrel a bíróság előtt vitatott döntése meghozatalára, a bíróság pedig ezen vonatkozó jogszabályi előírásokat helytelenül értelmezve „szentesítette” a hatáskörét törvényellenesen túllépő hatóság eljárását. Ezen felül kifogásolja azt is, hogy a bíróság az Eütv. rendelkezéseit helytelenül értelmezve jutott arra a következtetésre, hogy a hatóságnak nem kellett figyelemmel lennie a mentesítési eljárásra. Állítja továbbá a bíróság több eljárási szabályszegését a Kp. rendelkezéseire, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény rendelkezéseire, valamint a Kúria gyakorlatára alapozva.
- [26] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [27] Az Alkotmánybíróság az indítványozók által előadott érveléssel kapcsolatban azt állapította meg, hogy azok valójában a számukra sérelmes bírósági döntés megállapításainak tartalmi, lényegében szakjogi és nem pedig alkotmányossági kritikáján alapulnak. Az indítványozók hatósági határozattal és eljárással kapcsolatos, az alkotmányjogi panaszban is megjelölt, törvényességi, szakjogi jellegű kifogásaira az e kérdésekben való döntésre hatáskörrel rendelkező bíróság választ adott. A bíróság részletes indokolással támasztotta alá, hogy az eljáró hatóság az Eütv., illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján rendelkezett hatáskörrel a támadott határozata meghozatalára (Pécsi Törvényszék ítélete, [93]–[113]). Részletes indokolást adott arra nézve is, hogy miért nem kellett figyelembe vennie a mentesítési eljárást, illetve miért volt elegendő a háziorvosi jelzés az eljárás megindításához (Pécsi Törvényszék ítélete, [114]–[127]).
- [28] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozók a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, valamint a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal összefüggésben kizárólag olyan jogszabály-értelmezési, bizonyítási kérdéseket kifogásoltak, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [29] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amelyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {ennek az elvnek a korai rögzítéséhez lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az alkotmányjogi

panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [30] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy az indítványozó által megfogalmazott kifogások nem vetik fel az Abtv. 29. §-a értelmében vett, a bíróságok döntését érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem merül fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés sem.
- [31] 3. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárvá, az Abtv. 29. §-ára és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjára figyelemmel visszautasította.
- [32] 4. Az indítványozók alkotmányjogi panasz beadványukban kérték a sérelmezett bírói döntés végrehajtásának felfüggesztését is. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról döntött, az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről nem kellett határoznia.

Budapest, 2025. december 9.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró